

Collegebesluit

Collegevergadering: 11-03-2025

Zaaknummer : 1288350
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Aanpassen werkwijze perceel 2 (enkelvoudige jeugdhulp)

Kernboodschap

In de maanden september tot en met november 2024 zijn er gesprekken gevoerd tussen gecontracteerde jeugdhulpaanbieders in perceel 2 (enkelvoudige jeugdhulp) en de jeugdhulpregio's IJmond en Zuid-Kennemerland. Deze gesprekken gingen over het efficiënter maken en effectiever uitvoeren van de werkwijze binnen perceel 2. Deze afspraken worden opgenomen in een addendum en toegevoegd aan de bestaande overeenkomst.

Besluit B&W

1. Het addendum op de overeenkomst enkelvoudige jeugdhulp, waarin afspraken zijn gemaakt over het aanpassen van de werkwijze in perceel 2 bij de lopende overeenkomsten met aanbieders van jeugdhulp in perceel 2, met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2025 aan te gaan.
2. Dit besluit ter kennisname te brengen van de commissie Samenleving.

Besluit Burgemeester

Het college van gemeente Velsen, vertegenwoordigd door wethouder Jeugd en Jeugdzorg, te machtigen om het addendum per gecontracteerde aanbieder van Jeugdhulp voor perceel 2, te ondertekenen.

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

- Jeugdwet
- Gemeentewet
- Aanbestedingswet
- Regiovisie jeugdhulp Zuid-Kennemerland en IJmond
- Verwervingsstrategie Jeugdhulp IJmond en Zuid-Kennemerland
- Preselectiedocument jeugdhulp regio's IJmond en Zuid-Kennemerland
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid

Bevoegdheid,

Het college is bevoegd tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten, op grond van artikel 160, eerste lid en onder e, van de Gemeentewet.

De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in en buiten rechte en kan deze vertegenwoordiging opdragen aan een door hem aan te wijzen persoon, op grond van artikel 171, eerste en tweede lid, van de Gemeentewet.

Bestuurlijke achtergrond

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van jeugdhulp in het kader van de Jeugdwet. Per 1 januari 2024 zijn de contracten met de aanbieders voor enkelvoudige specialistische jeugdhulp (perceel 2) ingegaan. Het jaar daarvoor gebeurde dit voor de aanbieders (samenwerkend in vier consortia) van meervoudige specialistische jeugdhulp (perceel 1).

De enkelvoudige jeugdhulp in perceel 2 omvat ambulante begeleiding, jeugd-GGZ (diagnostiek, basis- en specialistische hulp) en dyslexiezorg. Dit betreft ongeveer 6% van de uitgaven aan jeugdhulp en 25% van de jeugdige cliënten. Elke aanbieder moet diensten verlenen binnen de grenzen van een budgetplafond.

De gemeenten en de zorgaanbieders in perceel 2 werken toe naar een strategisch partnerschap om een zo goed en efficiënt mogelijk regionaal jeugdhulpstelsel te realiseren. In de Overeenkomst van Opdracht zijn de reeds gemaakte afspraken in 2024 vastgelegd. Er is toen afgesproken dat de partijen waar nodig gezamenlijk aanvullende afspraken maken, die bij addendum aan de overeenkomst worden toegevoegd.

Motivering

In de maanden september tot en met november 2024 zijn er gesprekken gevoerd tussen gecontracteerde perceel 2-aanbieders en de jeugdhulpregio's IJmond en Zuid-Kennemerland (hierna: IJZK). Deze gesprekken gingen over een aantal knelpunten waar de aanbieders tegenaan lopen binnen

de afgesproken werkwijze van perceel 2. Zo liepen zij bijvoorbeeld aan tegen de administratieve lasten voor het verlengen van de behandelduur en ervarden zij dat samenwerken binnen een casus lastig werd gemaakt door de bestaande afspraken. De jeugdhulpregio's IJZK nemen deze knelpunten serieus en pakken dit aan door een aantal wijzigingen toe te passen in de werkwijze binnen perceel 2. Deze aanpassingen moeten zorgen voor een efficiëntere en effectievere werkwijze. Voor de aanpassingen van de werkwijze die uit deze gesprekken zijn voorgesteld, zijn aanvullende samenwerkingsafspraken nodig. Deze worden vastgelegd in een addendum bij de reeds gesloten samenwerkingsovereenkomst. Om het addendum aan te gaan is een besluit van de colleges van de jeugdhulpregio's IJZK nodig. De nieuwe werkwijze gaat met terugwerkende kracht in per 1 januari 2025 en zal in september 2025 worden geëvalueerd.

Argumenten

Het addendum met aanvullende afspraken voor perceel 2 draagt bij aan efficiëntere en effectievere – en daarmee verantwoorde inzet van – jeugdhulp

Tijdens de uitvoering van de Overeenkomst van Opdracht is gebleken dat er vanuit de zorgaanbieders in perceel 2 behoefte is aan een aantal nieuwe werkafspraken. In september en oktober 2024 is hierover overleg gevoerd. Dit overleg bouwde inhoudelijk voort op eerdere bestuurlijke en informele gesprekken met zorgaanbieders over hun zorgen rondom de invulling van de werkwijze.

Tijdens de gesprekken werd benadrukt dat inspanningen nodig zijn om wachtlijsten te verkorten en de zorg binnen de beschikbare budgetten te leveren. Zowel de aanbieders als de gemeenten hebben zich gecommitteerd om hier gezamenlijk aan te werken. De werkwijze in perceel 2 moet dan wel faciliteren dat deze doelen bereikt worden. Dit bleek niet het geval te zijn.

In de afgelopen maanden is daarom gesproken over een proef met drie maatregelen:

- a) Het aanpassen van de werkwijze rond behandelduur;
- b) Het inzetten van aanvullende behandelaars via de coördinerend behandelaar (de professional die de verwijzing heeft ontvangen);
- c) Het indien nodig voortzetten van behandeling binnen perceel 2, wanneer een casus complexer wordt (en dus eigenlijk in perceel 1 zou horen).

Via een addendum bij de overeenkomsten worden deze afspraken vastgelegd. Hiervoor is een besluit van de colleges van IJZK nodig.

Belangrijke uitgangspunten, zoals eerder uitgewerkt in de regiovisie en de daaropvolgende verwervingsstrategie jeugdhulp, blijven onverkort van kracht. De nieuwe werkwijze gaat in per 1 januari 2025. De afwijkende afspraken zijn gemaakt voor de duur van één jaar. De nieuwe werkwijze wordt in september 2025 geëvalueerd en op basis van deze evaluatie wordt vóór 31 november 2025 besloten of, en zo ja op welke wijze, er een vervolg wordt gegeven aan de afspraken die zijn gemaakt in het addendum.

a) Werkwijze rondom behandelduur wijzigingen

Het mandaat voor de coördinerend behandelaar om de behandelduur voor de producten basis jeugd-GGZ en specialistische jeugd-GGZ zelfstandig te verlengen, draagt bij aan administratieve lastenverlichting en verantwoorde inzet van jeugdhulp. Door de eerste en tweede verlenging door de

coördinerend behandelaar te laten beoordelen, zonder extra goedkeuring van de wettelijk verwijzer, wordt de administratieve last voor zowel zorgaanbieders als verwijzers verminderd. De aanvraag verloopt via het berichtenverkeer. Hierdoor blijft de gestroomlijnde procedure behouden, wordt tijd bespaard en kunnen langdurige trajecten door gemeenten gemonitord worden. De werkwijze sluit aan bij de bestaande afspraken, wat zorgt voor continuïteit en voorspelbaarheid voor behandelaars en gemeenten.

Het streven is om tijdig passende jeugdhulp te bieden aan alle kinderen die dit nodig hebben, wat betekent dat behandelaars cliënten niet onnodig lang door behandelen. Daarom willen de gemeenten de behandelduur blijven monitoren om te voorkomen dat de gemiddelde zorgduur onnodig toeneemt. Hiervoor zijn aanvullende afspraken gemaakt die een verantwoorde verlenging waarborgen.

Bij een tweede verlenging van het traject wordt een zelfassessment door de behandelaar toegevoegd aan het dossier, waarin wordt onderbouwd waarom verlenging noodzakelijk is. Wanneer een traject na de tweede verlenging nog steeds niet kan worden afgerond, vindt een intensieve toetsing plaats door het Centrum voor Jeugd en Gezin (hierna: CJG). De wijze waarop dit wordt uitgevoerd, ontwikkelen de zorgaanbieders en het CJG gezamenlijk.

b) Inzet aanvullende behandelaars toestaan

Alle perceel 2 aanbieders hebben een eigen budgetplafond. Momenteel kan een behandelaar samenwerken met anderen via onderaannemerschap, maar alleen de coördinerend behandelaar (die de verwijzing heeft ontvangen) mag declareren. Dit is ooit ontstaan om grip te houden op de kosten en slechts één regiehouder op één client te hebben, maar hierdoor bereiken bepaalde behandelaars sneller hun plafond. Dit gebeurt vooral wanneer bepaalde aanbieders vaker aanvullende behandelaars moeten inschakelen omdat ze een specifieke doelgroep bedienen die dit nodig heeft. Dit leidt tot een scheve verdeling van de beschikbare zorgcapaciteit binnen perceel 2. Er wordt daarom voorgesteld om aanvullend ingezette behandelaars uit te betalen ten lasten van hun eigen budgetplafond. Hierdoor wordt de beschikbare capaciteit beter verdeeld binnen de bestaande financiële kaders.

De nieuwe werkwijze voorkomt dat behandelaars sneller hun budgetplafond bereiken door de inzet van extra professionals in onderaanneming. Hierbij geldt wel dat de basis behandelduur van kracht blijft. Aanvullende behandelaars kunnen worden ingezet, mits er binnen de maximale behandelduur per traject wordt gebleven. Deze aanpak verlaagt de drempel om andere professionals te consulteren en draagt bij aan een flexibeler en kwalitatief betere jeugdhulpverlening, terwijl gemeenten zicht behouden op cliëntstromen en facturatie. Dit inzicht blijft essentieel voor sturing en monitoring.

c) Meervoudige hulpvragen continueren in perceel 2

In de huidige werkwijze ontstaan knelpunten wanneer enkelvoudige zorg meervoudig wordt. Een client zou in dit geval van perceel 2 overgedragen moeten worden naar perceel 1. Dit leidt tot zorgonderbrekingen en wachttijd, doordat er aanzienlijke wachtlijsten zijn bij aanbieders in perceel 1. Een plotselinge behandelingsstop kan schadelijk zijn voor jeugdigen.

Met de nieuwe werkwijze kan hulp die als enkelvoudig start en tijdens het behandeltraject meervoudig wordt, voortgezet worden binnen perceel 2 – mits dit verantwoord is. Is voortzetting binnen perceel 2 niet verantwoord, dan kan de jeugdhulp tijdelijk worden gecontinueerd in afwachting van zorg in perceel 1. In dergelijke gevallen wordt een CJG-medewerker gekoppeld om gezinnen in deze overgangsfase extra te begeleiden.

De nieuwe werkwijze zorgt voor continue monitoring van hulpvragen, ook bij complexe casussen met veiligheidsrisico's. Het continueren van jeugdhulp in perceel 2 bij meervoudige problematiek voorkomt zorgonderbrekingen, jeugdigen hoeven niet onnodig lang te wachten op zorg en worden niet heen en weer geschoven door de zorgstructuur. Daarnaast wordt de behandelcapaciteit beter benut en verbetert de samenwerking tussen perceel 2-aanbieders en het CJG. Door CJG-medewerkers als vast aanspreekpunt in te zetten, blijft kennis en expertise behouden. Dit verbetert de kwaliteit van de zorgverlening.

Mandatering wethouder gemeente Velsen zorgt voor snelheid in het proces

Na instemming met het addendum zal er overgegaan worden tot ondertekening van het addendum. Alle gemeenten uit IJZK dienen samen met de gecontracteerde perceel 2-aanbieders het addendum te ondertekenen. Om te voorkomen dat elke gemeente de addenda met de verschillende aanbieders moet ondertekenen is het verzoek om de gemeente Velsen, wethouder Jeugd en Jeugdzorg, te mandateren voor het ondertekenen en verzenden van de addenda behorende bij de reeds ondertekende overeenkomsten. Zo ontvangt elke gecontracteerde partij een addendum die namens de regio is ondertekend en verzonden. Op deze wijze ontstaat er helderheid over de gezamenlijke dienstverlening en is de eenduidige communicatie naar de gecontracteerde aanbieders geborgd.

Kanttekeningen, risico's en beheersmaatregelen

Het aanpassen van de werkwijze kan het risico vergroten op verminderde monitoring en extra administratieve lasten bij de gemeente

Het doel is om tijdig passende jeugdhulp te bieden aan alle kinderen die dit nodig hebben. Omdat het jeugdhulpbudget niet toereikend is, is het van groot belang om jeugdhulp verantwoord in te zetten. Hiervoor zijn wijzigingen in de huidige werkwijze nodig. De wijzigingen zijn zo ingericht dat gemeenten adequaat kunnen blijven sturen en monitoren – waarbij de instroom en uitstroom van cliënten, wachtlijsten en behandelduur bewaakt blijven – zonder extra administratieve lasten. In samenspraak met zorgaanbieders wordt de data geanalyseerd en geduid, zodat bijsturing mogelijk is.

Beheersmaatregel monitoring en sturing

Door gemeenten de mogelijkheid te geven om in de nieuwe werkwijze beter te blijven monitoren en bij te sturen, wordt het risico op oplopende wachtlijsten, langdurige behandeltrajecten en inefficiënte inzet van middelen verkleind. Daarnaast wordt het risico op extra administratieve lasten beperkt, zodat meer tijd en middelen kunnen worden besteed aan daadwerkelijke hulpverlening. Tot slot helpt de samenwerking met zorgaanbieders om tijdig in te grijpen bij knelpunten, waardoor de kwaliteit en beschikbaarheid van jeugdhulp beter gewaarborgd blijven.

Het verlagen van de drempel en extra inzet van behandelaren kan leiden tot een sneller uitgeput budget

De extra inzet van behandelaren in perceel 2, wordt ook vergoed binnen het budgetplafond van de gecontracteerde aanbieder in perceel 2. Vanwege de wachtlijsten in perceel 1 kan het langer voortzetten/ meer inzetten van jeugdhulp bij meervoudige problematiek in perceel 2 leiden tot een sneller uitgeput budget in perceel 2. Het risico hierbij is dat de aanbieders in perceel 2 opnieuw zullen lobbyen bij de gemeenteraden, ditmaal voor een verhoging van hun budget. In het addendum is opgenomen dat het uitgangspunt voor de gemeente is dat de vastgestelde maximale

bestedingsruimten per aanbieder gedurende het contractjaar niet worden opgehoogd. Ook niet in het kader van de pilot.

Het aanpassen van de contractuele afspraken raakt de aanbestedingsregels

Aanbieders die zich niet hebben ingeschreven kunnen zich benadeeld voelen en de maatregelen aanvechten. Het risico dat de maatregelen worden aangevochten wordt ingeschat als laag. De maatregelen worden ingezet voor een beperkte proefperiode. Als grote bezwaren blijken die de huidige contracten in gevaar brengen, is er als uiterste optie de mogelijkheid om de pilot te beëindigen. In het addendum is opgenomen dat de gemeenten het addendum met onmiddellijke ingang, zonder gerechtelijke tussenkomst, geheel of gedeeltelijk kunnen ontbinden. Dit is mogelijk als er formele bezwaren vanuit de markt worden geuit tegen het sluiten van het onderhavige addendum en deze door de klachtencommissie van de regio's IJZK gegrond worden geacht, en/ of als de uitkomst van een gerechtelijke procedure in eerste instantie of hoger beroep daartoe aanleiding geeft.

Financiën

Er zijn geen extra financiële consequenties verbonden aan dit besluit. Zowel de aanbieders als de gemeenten dragen de eigen kosten die zij maken binnen de samenwerking op grond van de overeenkomst. De kosten die de aanbieders voor het leveren van jeugdhulp maken, vallen binnen de bestaande budgetplafonds. De budgetplafonds zijn leidend voor de aanbieders.

Samenwerking en communicatie

Er is uitvoerig gesproken en afgestemd met het Centrum voor Jeugd en Gezin en de gecontracteerde jeugdzorgaanbieders uit perceel 2.

De procedure is en wordt gezamenlijk gevoerd door de gemeenten van de regio's Zuid-Kennemerland (Bloemendaal, Haarlem, Heemstede en Zandvoort) en IJmond (Beverwijk, Heemskerk en Velsen).

Planning/uitvoering

Na vaststelling van het addendum in de colleges van de gemeenten IJZK, volgt de ondertekening door de gemeenten en aanbieders in perceel 2 – mits alle colleges hetzelfde besluiten.

De uitvoering gaat, met terugwerkende kracht, in per 1 januari 2025.

Bijlage(n)

1. Addendum op de overeenkomst met afspraken over de aanpassingen werkwijze perceel 2.